

Evaluering af kursusforløbet Skoleudvikling i Praksis for EUD

Slutevaluering

I denne rapport fremlægger Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) resultaterne af en evaluering af kursusforløbet *Skoleudvikling i Praksis (SIP)* for erhvervsuddannelserne.

Formålet med kursusforløbet har været at understøtte og inspirere skolernes implementering af erhvervsuddannelsesreformen. SIP er en del af aftalen om erhvervsuddannelsesreformen, "Bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser", fra 2014. Kursusforløbet er tilrettelagt for alle uddannelsesinstitutioner, der udbyder erhvervsuddannelser, og hensigten har været, at både ledere og undervisere fra samtlige uddannelsesinstitutioner deltager i kursusforløbet.

SIP-kursusforløbet er tilrettelagt som fire kursusdage, der hver adresserer centrale temaer i erhvervsuddannelsesreformen. Temaerne for de fire SIP-kursusdage er:

- Tværfaglig og helhedsorienteret undervisning på grundforløbet (SIP1)
- Et attraktivt erhvervsrettet læringsmiljø (SIP2)
- Udvikling af modeller og metoder til differentiering (SIP3)
- Praksisorienteret undervisning – kobling mellem teori og praksis (SIP4).

Formålet med SIP-kursusforløbet er at understøtte den enkelte skoles proces med at implementere erhvervsuddannelsesreformen. Kursusforløbet skal i den forbindelse dels give kursusedtagerne konkrete input og værktøjer til arbejdet med deres implementeringsproces, dels give deltagerne på tværs af skoler mulighed for at sparre med hinanden om deres arbejde med at implementere reformen.

Evalueringen følger op på deltagernes vurderinger af anvendeligheden af kursusforløbet, dvs. om skolerne har kunnet anvende input fra kurset i deres arbejde med at implementere erhvervsuddannelsesreformen.

Resultater

Helt overordnet viser evalueringen, at intentionen med SIP er indfriet, idet deltagerne generelt oplever at have fået et udbytte af SIP, som har bidraget til skolernes udviklingsarbejde i forbindelse med implementeringen af erhvervsuddannelsesreformen. Dog viser evalueringen også en spredning i deltagernes vurderinger af udbytte, og der er også deltagere, der oplever at have fået mindre udbytte af SIP.

Spørgeskemaundersøgelsen viser, at deltagerne vurderer, at der er sket en forbedring løbende i kursusforløbet, fra SIP1 til SIP4, med hensyn til deltagernes vurderinger af udbytte, tilfredshed og relevans af de enkelte kursusgange. Denne pointe underbygges i de kvalitative interview med ledere og undervisere.

Af det kvalitative datamateriale fremgår det, at skolernes anvendelse af SIP har antaget flere former. *For det første* har SIP-kursusforløbet bidraget med inspiration til reformarbejdet, ligesom det har bidraget til at udvikle en fælles forståelse og et fælles sprog herom på skolen. *For det andet* beskriver nogle skoler, at SIP har bidraget til, at der er nedsat arbejdsgrupper og afholdt møder på skolen, hvor der arbejdes videre med temaer fra SIP. Der er desuden arbejdet med at udvikle

konkrete samarbejder med andre skoler og forløb på skolen. *For det tredje* er der nogle undervisere, der beskriver, at de har kvalificeret deres undervisning som følge af SIP.

På trods af at deltagerne generelt oplever at have fået et udbytte af SIP-kurserne og efterfølgende har kunnet anvende viden og redskaber fra SIP i forbindelse med skolens arbejde med at implementere erhvervsuddannelsesreformen, viser evalueringen også, at der er spredning i deltageres besvarelser med hensyn til synet på udbyttet.

Af spørgeskemaundersøgelsen fremgår det, at 55 % af deltagerne svarer, at SIP-kurserne samlet set i høj grad eller nogen grad har været relevante for skolens arbejde med at implementere erhvervsuddannelsesreformen, mens 45 % svarer, at det i mindre grad eller slet ikke er tilfældet. Desuden svarer 53 % af deltagerne, at de på skolen i høj grad eller nogen grad har anvendt input fra SIP i arbejdet med at implementere erhvervsuddannelsesreformen, mens 47 % svarer, at dette i mindre grad eller slet ikke er tilfældet. I begge tilfælde er det midterkategorierne, "i nogen grad" og "i mindre grad", som flest deltagere sætter deres kryds ved; det gælder for 81-92 % af deltagerne.

Spørgeskemaundersøgelsen viser, at flest deltagere svarer, at SIP-kurserne har medført praksisændringer på skolen i form af nye perspektiver på praksis (30 %) og forbedring af eksisterende praksis (34 %), men det fremgår også, at cirka en fjerdedel af deltagerne svarer, at SIP ikke har medført nogen ændringer af skolens praksis.

Spørgeskemaundersøgelsen viser endvidere, at med hensyn til samtlige deltageres vurderinger af relevans og anvendelse er lederne mere positive i deres vurderinger end underviserne. Således er der eksempelvis 57 % af lederne, der svarer, at de på skolen i høj grad eller nogen grad har anvendt input fra SIP i arbejdet med at implementere erhvervsuddannelsesreformen, mens det tilsvarende er 48 % af underviserne, der svarer dette.

Evalueringen viser, at der er en række forhold, der knytter sig til både selve kurset og den enkelte skoles arbejde med at omsætte input fra kurset, der har betydning for, om SIP anvendes i praksis efterfølgende. Nogle forhold knytter sig til selve kursets tilrettelæggelse, mens andre knytter sig til skolens eget arbejde med at omsætte input fra SIP.

Vedrørende *forhold på kurset* synes særligt fire elementer på SIP at have betydning for omsætning af kursets indhold til skolernes praksis. Interviewene med undervisere og ledere viser, at det *for det første* drejer sig om sammensætningen af kursusdeltagere, og at skolen nøje udvælger de undervisere og ledere, der deltager i SIP. *For det andet* handler det om, at kurset skal målrettes skolernes behov. Skolerne udgør en differentieret målgruppe, der er forskellige steder i processen med hensyn til deres reformimplementering og skoleudvikling. Det handler derfor om, at det tematiske indhold skal målrettes de enkelte skoler, så det kan knytte an til eksisterende udviklingsarbejde og ikke opleves som merarbejde. Herudover efterspørger deltagerne en klarere formidling af formålet med de forskellige kursusdele, samt hvad SIP skal give anledning til, at skolerne gør anderledes efter endt kursusrække. *For det tredje* handler det om, at læringskonsulenterne via oplæg og sparring er med til at bidrage til omsætningen fra generelle kursusinput til den enkelte skoles praksis. *For det fjerde* handler det om, at gruppearbejdet på SIP skal tilrettelægges og sammensættes på en måde, der sikrer størst muligt udbytte af den vidensdeling, der finder sted. Evalueringen viser, at deltagerne er positive over for at vidensdele, men af interviewene fremgår det også, at det har betydning, hvilke skoler der samarbejder – fx med hensyn til, hvor langt de er i processen med at implementere erhvervsuddannelsesreformen, og hvor meget skolerne ligner hinanden.

Vedrørende *forhold ved skolens eget arbejde* med at omsætte input fra kurset peger evalueringen på, at særligt skolens opfølgingsarbejde og ledelsens prioritering med hensyn til det videre arbejde med SIP har betydning for, om kursusinput omsættes til praksis.

Af spørgeskemaundersøgelsen fremgår det, at størstedelen af deltagerne har gennemført den forventede forberedelse til kursusgangene. Spørgeskemaundersøgelsen viser desuden, at de skoler, der har afholdt møder om SIP, i højere grad end skoler, der ikke har, har anvendt input fra SIP-kurserne. Selvom det er svært at udtale sig om, hvad der ligger bag denne sammenhæng, indikerer den, at det at følge op på kurserne kan øge sandsynligheden for, at input fra kurset bringes i anvendelse på skolen.

Af spørgeskemaundersøgelsen fremgår det, at 88 % af lederne svarer, at de fra ledelsens side har drøftet, hvordan elementer fra SIP-kurserne kan anvendes på skolen. Dog viser spørgeskemaundersøgelsen ingen sammenhænge mellem, om ledelsen har drøftet, hvordan elementer fra SIP kan anvendes på skolen, eller ej, og i hvilken grad skolen har anvendt input fra SIP i arbejdet med at implementere erhvervsuddannelsesreformen.

Interviewene med undervisere og ledere viser, at deltagerne har gennemført den forventede forberedelse, men det fremgår også, at forberedelsen generelt ikke har givet anledning til, at deltagerne eller skolerne har tænkt nærmere over deres forventninger eller behov med hensyn til kurset. Interviewene peger desuden på, at undervisere og ledere på forskellig vis kan bidrage til at udbrede viden fra SIP, men det er samtidig en klar pointe, at ledelsen skal sikre, at der er tid til denne opfølgning og udbredelse på baggrund af kurset.

Rapporten rejser på baggrund af analysen afslutningsvist nogle opmærksomhedspunkter i forbindelse med fremtidige kursusforløb. Opmærksomhedspunkterne fremstår som konkrete anbefalinger til fremtidige kurser, der som SIP har til formål at understøtte skoleudvikling på erhvervsuddannelserne:

- **Skab mulighed for differentiering og valgfrihed på kursusdagen**

Det er en pointe i evalueringen, at der har været udfordringer forbundet med at gøre SIP-kurserne relevante for alle deltagere. Fremadrettet bør lignende kurser derfor sikre mulighed for undervisning, der tager højde for deltagernes forskelligartede behov, ligesom det bør overvejes at tilbyde valgfrihed med hensyn til modulernes temaer, så kurset opleves som relevant for alle deltagere.

- **Hav fokus på en løbende rød tråd, og skab klarhed om kursets formål**

Evalueringen viser, at det er centralt for skolernes udbytte af kurset og efterfølgende arbejde, at der kommunikeres tydeligt på kurset om formålet med kursusdagene. Deltagerne efterlyser desuden en klarere formidling af, hvad det nye ved reformen er, hvordan den spiller ind på skolernes praksis, og hvordan SIP forbereder skolerne herpå. Derfor vil det være centralt i forbindelse med fremtidige kursusforløb at gøre målet med kurset tydeligt for deltagerne og italesætte, hvilke forventninger der er til de forskellige målgrupper (ledere og undervisere) under og efter kurset.

- **Understøt deltagernes omsætning af kursusindhold til praksis**

Af evalueringen fremgår det, at det opleves som positivt, når der på SIP er fokus på, hvordan mere generelle kursusinput kan omsættes til praksis på skolerne. På SIP er der gjort meget for at understøtte skolernes omsætning, eksempelvis gennem støtte fra læringskonsulenter og sparring med andre skoler i forskellige konstellationer. Det kan overvejes i forbindelse med fremtidige kursusforløb, om man kan udnytte dette potentiale yderligere, eksempelvis ved at sikre, at skolernes forberedelse i tilstrækkelig grad lægger op til transfer, og ved at der på kursusdagen samles op på, hvordan kursets indhold kan relateres til skolens aktuelle behov og udfordringer.

- **Sammensæt kursusindhold med faglig tyngde og praksisnære eksempler**

Det fremgår af analysen, at deltagerne vurderer faglige input som nyttige, og at det faglige indhold gerne må have en vis tyngde. Dog fremhæves det samtidig som afgørende for udbyttet, at deltagerne kan koble de forskellige input til deres egen hverdag. En anbefaling til fremtidige kurser vil derfor være at prioritere rekruttering af oplægsholdere med praksiserfaring, ligesom det også fremover vil være centralt at inddrage praksisnære cases i den undervisning, der foregår på kurserne.

- **Skab et rum for sparring og vidensdeling**

Af analysen fremgår det, at deltagerne er positive med hensyn til mulighederne for at sparre og vidensdele med andre skoler på SIP, da det opleves som inspirerende at høre om, hvordan andre deltagere arbejder med reformen, og hvordan de håndterer de udfordringer, de støder på i denne forbindelse. Deltagerne fremhæver, at det er vigtigt med klare rammer for, hvordan vidensdelingen skal foregå på de enkelte kursusdage. I forbindelse med fremtidige kursusforløb bør der derfor være fokus på at sikre plads til, at denne vidensdeling kan ske både skolevis og på tværs af skoler. Det er vigtigt at have fokus på at sikre strukturerede rammer for vidensdelingen og nøje overveje sammenhængen mellem formål og sammensætning af grupper.

Datagrundlag

Rapporten bygger på følgende datakilder:

- Gruppeinterview/enkeltinterview gennemført med henholdsvis leder/ledere og underviser/undervisere på ti erhvervsskoler cirka fire måneder efter afsluttet kursusforløb
- Gruppeinterview med læringskonsulenter efter afsluttet kursusforløb
- Spørgeskemaundersøgelse gennemført blandt alle personer, der har deltaget i minimum en SIP-kursusgang cirka tre måneder efter afsluttet kursusforløb
- Spørgeskemaundersøgelser gennemført umiddelbart efter hver kursusgang.